

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-278/11-B

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Mateřská škola speciální, Základní škola speciální, Praktická škola a Dětský domov, Vřesovice 243
Sídlo:	Vřesovice 243, 696 48 Ježov
IČ:	69651914
Identifikátor:	600025438
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Alenou Kolajovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Jihomoravský kraj
Místo inspekční činnosti:	Vřesovice 243, 696 48 Ježov
Termín inspekční činnosti:	4. – 7. duben 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků, zaměřená na žáky vzdělávané dle rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS) a příslušných vzdělávacích programů.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou žákům vzdělávaným dle oborů vzdělání Pomocná škola a Základní škola speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (ŠVP ZŠS) a jeho souladu s právními předpisy a RVP ZŠS podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Mateřská škola speciální, Základní škola speciální, Praktická škola a Dětský domov, Vřesovice 243 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy speciální (dále ZŠS), praktické školy, školní družiny, internátu, dětského domova a školní jídelny. Mezi zapsanými činnostmi, které však déle než tři roky nevykonává, má mateřskou školu a přípravný stupeň základní školy speciální. Počet žáků se ve sledovaném období (školní roky 2008/2009 až 2010/2011) zvýšil ze 42 na 50, tj. o 20 %. Škola byla v tomto roce

naplněna na 100 % kapacity. V návaznosti na zvýšení počtu žáků došlo rovněž ke zvýšení příspěvku zřizovatele (kraje) na provoz. Vývoj výše celkových dotací poskytovaných ze SR či z prostředků zřizovatele měl vzrůstající tendenci.

ZŠS tvoří z větší části děti dětského domova. Jsou to tedy žáci ze sociokulturně znevýhodněného prostředí z širokého okolí, kteří mají diagnostikované lehké mentální postižením (LMP), střední mentální postižení (SMP) a těžké mentální postižení (TMP). Jsou vzděláváni v 9 třídách. Třídy s označením I., II., III. a IV. jsou rehabilitační.

Škola pilotně ověřovala ŠVP ZŠS. Všichni žáci jsou vzděláváni v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení dle ŠVP ZŠS s motivačním názvem „*Mozaiika poznání*“ I. a II. díl. Vzdělávání zajišťuje patnáct učitelů a tři asistentky pedagoga. 80 % učitelů splňuje požadavek odborné kvalifikace.

Vzdělávání žáků probíhá v bezbariérové, v roce 2002 zrekonstruované budově, která je velmi kvalitně materiálně vybavená pro vzdělávání žáků s mentálním postižením a k ubytování dětí v dětském domově a internátě. V posledních třech letech došlo k přebudování internátu z důvodu navýšení kapacity o 6 dětí, k sanaci prádelny a první fázi úpravy vytápěcího systému z důvodu úsporného provozu.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Předpokladem úspěšnosti žáků a dosahování dobrých výsledků při vzdělávání je zařazení do odpovídajících vzdělávacích programů ZŠS na základě doporučení školského poradenského zařízení, žádosti zákonných zástupců a rozhodnutí ředitele školy. Kontrola těchto dokumentů byla z důvodu jejich způsobu vedení velmi obtížná. Bylo rovněž zjištěno, že škola nemá u některých žáků, kteří přestoupili z jiné školy stejného typu, k dispozici aktualizované vyšetření s doporučeními školského poradenského zařízení. Velmi neobvyklá je skutečnost, že se na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení z celkového počtu 26 žáků vzdělává 8 žáků s diagnózou LMP a 9 žáků s diagnózou hraničního pásma LMP – SMP dle ŠVP ZŠS – I. díl (určený pro žáky se SMP) a 15 žáků se SMP z celkového počtu 24 je vzděláváno podle ŠVP ZŠS – II. díl (je však určen pro žáky s TMP). Žáci se vzdělávají podle kvalitně rozpracovaných individuálních vzdělávacích plánů (IVP), které jsou průběžně vyhodnocovány. Většina žáků je vzdělávána podle upraveného učebního plánu, který vyučující rovněž čtvrtletně vyhodnocují.

ŠVP ZŠS je po obsahové stránce kvalitně zpracován. Pilotní ŠVP, který škola ověřovala, od 1. září 2010 upravila. Platný ŠVP obsahoval pouze drobné formální nedostatky, které byly školou okamžitě odstraněny. V rámci realizovaného ŠVP – díl I. škola využila disponibilní hodiny na rozšíření časové dotace předmětů psaní, tělesná výchova, hudební výchova, pracovní a výtvarná výchova a zavedení volitelného předmětu němčina hrou. V ŠVP ZŠS – díl II. škola prostřednictvím disponibilních hodin rozšířila výuku o předměty speciálně pedagogické péče. Kromě běžné výuky škola organizuje další akce, které doplňují a rozšiřují vzdělávání, organizuje pro žáky výlety, školu v přírodě, nabízí zájmové aktivity, projektové dny, realizuje výuku plavání apod.

Učební plány ŠVP – díl I. a II., podle nichž jsou vzděláváni žáci ZŠS, jsou naplňovány v plném rozsahu. Výuka byla organizačně i personálně kvalitně zajištěná. Učitelky přiměřenými vzdělávacími metodami podporovaly úspěšnost žáků. Většinou vhodně motivovaly žáky ke vzdělávání a zapojovaly je do aktivit. S ohledem na jejich postižení dbaly na jejich správnou výslovnost a komunikovaly s nimi na dané téma. Žáci si tak osvojovali komunikativní a sociální kompetence. Někteří vyučující vhodně pokládanými otázkami průběžně zjišťovali míru pochopení probíraného učiva a při tom slovně hodnotili

žáky. Žáci vyjadřovali spokojenost ve škole, byli ukázněni a chovali se k sobě a k učitelům slušně. Případné náznaky nežádoucího chování žáků se vyučujícím dařilo velmi dobře eliminovat. Znalosti a dovednosti některých žáků byly ve srovnání s jejich spolužáky zařazenými do daného vzdělávacího programu nadprůměrné. Plynulost čtení s porozuměním, vyjadřovací schopnosti a slovní zásoba a používání správné terminologie byla v některých případech překvapivá.

Žáci ZŠS jsou v průběhu a na konci klasifikačního období hodnoceni slovně. Na vysvědčení obdrží širší slovní hodnocení, v němž se shrnují jejich dosavadní znalosti a dovednosti dosažené při vzdělávání. Vyučující sledují a vyhodnocují úspěšnost žáků po celou dobu vzdělávání podle cílů vzdělávacích programů. Dodržují postupy nastavené ve školním řádu v rámci pravidel hodnocení výsledků vzdělávání. Žáci mají v některých předmětech vytvořena vlastní portfolia s ohodnocenými pracemi. Na konci klasifikačních období jsou výsledky vzdělávání podrobně na pedagogické radě vyhodnoceny a škola sleduje prospěchový vývoj žáků. V případě potřeby jsou přijímána opatření. Výsledky vzdělávání žáků škola prezentuje ve výročních zprávách.

Činnosti spojené s výchovným poradenstvím a oblastí prevence sociálně patologických jevů provádí zástupkyně ředitelky. Eviduje osobní dokumentaci žáků a organizuje vyšetření ve školských poradenských zařízeních. Kariérní poradenství je z důvodu počtu vycházejících žáků a jejich pokračování ve studiu využíváno minimálně. Dle sdělení zástupkyně se ve škole nevyskytují projevy rizikového chování. Žáci jsou zapojováni do preventivních aktivit pořádaných školou. Pro zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj žáků při výuce i všech pořádaných činnostech škola zajišťuje bezpečné prostředí. Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je dobře zpracovaná ve školním řádu i dalších vnitřních dokumentech, se kterými jsou zaměstnanci, žáci i rodiče seznamováni.

Škola zveřejňuje informace a svoje aktivity na webových stránkách, prezentuje se i v tisku. Spolupráce s rodiči docházejících žáků je založena jednak na každodenním vzájemném informování při přejímání žáků o jejich aktuálním stavu a jednak na zprávách pro rodiče žáků v deníčcích a žákovských knížkách o úspěšnosti nebo problémech při vzdělávání. Škola pravidelně informuje rodiče žáků ZŠS při přijetí o činnosti školy a možnostech informování, nabízí rodičům po domluvě konzultace s vyučujícími. Školní rada je zřízena, plní svou funkci a projednává zásadní dokumenty předložené školou a otázky týkající se vzdělávání žáků. Pro zajištění odborné péče o žáky ZŠS škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry v okolí a s odbornými lékaři. Důležitá je spolupráce školy s odborem sociální péče. Další spolupráci škola rozvíjí s kulturními organizacemi. Pro děti a žáky dětského domova, kteří jsou současně také žáky ZŠS, pořádá velké množství akcí v rámci projektů, např. „Děti dětem“ – s řadou kulturních akcí a vystoupení, projekty „Barevný podzim“ – podporující tematické zaměření vzdělávání a mimoškolních aktivit, projekt „Poznáváme a chráníme naši zemi“ zaměřený na poznávání přírody a ochranu životního prostředí, zapojila se také do dlouhodobého recyklačního programu „Recyklohraní“ a zařazuje v rámci vzdělávání také množství vlastních divadelních a výtvarných aktivit. Partnerství školy a spolupráce s organizacemi je velmi přínosná a pomáhá zlepšovat podmínky vzdělávání a naplňovat cíle vzdělávacích programů ZŠS. Významným přispěvatelem na její aktivity je Nadační fond zřízený při této organizaci, který značně napomáhá zkvalitňovat materiální podmínky ve škole a dětském domově. Ředitelce školy se navíc daří vlastní iniciativou získávat další finanční zdroje pro školu.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitelka školy byla do funkce jmenována na základě konkurzního řízení, funkci vykonává od roku 1999. Splňuje požadavky odborné kvalifikace a absolvovala vzdělávání pro řídicí pracovníky. V koncepci a plánech školy jsou zařazeny úkoly pro vzdělávání všech žáků školy a dětí dětského domova. Zjištění získaná z vlastního hodnocení školy přispěla ke zkvalitnění řízení. Škola věnuje pozornost zlepšování podmínek a výsledků vzdělávání. Systém plánování, organizace a hodnocení zahrnuje jednotlivé součásti a úkoly pro dílčí úseky vzdělávání. ZŠS je v systému celé organizace součástí, kterou řídí zástupkyně ředitelky. Ředitelka k zajištění řízení celé kombinované organizace využívá operativních porad vedení, tvořeného čtyřmi pověřenými zástupci úseků a dvěma vedoucími, včetně sociální pracovnice. Pedagogická rada podrobně projednává dosažené výsledky vzdělávání jednotlivých žáků. Organizaci vzdělávání a dalších aktivit ZŠS, včetně návrhů na zlepšení vybavení pomůckami, pomáhá řešit také metodické sdružení pedagogických pracovníků. Ředitelka společně s pověřenou zástupkyní věnuje při kontrolní a hospitační činnosti pozornost vzdělávání výše uvedených žáků, avšak z analýz hospitací se nevyhodnocují závěry. V rámci nastaveného systému odměňování pracovníků ředitelka zohledňuje úroveň pedagogické práce a aktivity pedagogických pracovníků ZŠS včetně vzdělávání. Vnitřní informační systém je založen na informování kompetentními pracovníky a na předávání informací na poradách. Dokumentace školy je vedena, škola využívá elektronického vedení školní matriky. Strategie řízení školy pro vzdělávání žáků je dobrá.

Žáky ZŠS vzdělává celkem 18 pedagogických pracovníků, z toho 15 učitelů a 3 asistentky pedagoga. Odbornou kvalifikaci s vysokoškolským vzděláním v oboru speciální pedagogika má 12 (tj. 80 %) učitelů a dvě asistentky pedagoga. Pozitivní je, že zbývající učitelky si požadované vzdělání již doplňují. Úvazky byly pedagogickým pracovníkům přiděleny promyšleně, jedna asistentka bez požadovaného vzdělání má poloviční úvazek. Všichni vyučující se dále ve svém oboru vzdělávají v mnoha dílčích oborech speciální pedagogiky. Absolvovali vzdělávání v oblasti ICT dovedností, což také při výuce uplatňují. Pedagogičtí pracovníci využili vzdělávání k ŠVP při jeho tvorbě. Ředitelka podporuje profesní růst učitelů plánováním dalšího vzdělávání a má jasnou strategii personálního rozvoje.

Materiální vybavení školy je nadstandardní. Žáci využívají kvalitně vybavené kmenové třídy s pomůckami, relaxačními kouty a výpočetní technikou. Pro výuku tělesné výchovy mají k dispozici tělocvičnu, která slouží i jako společenský sál, vnitřní i venkovní bazén a hřiště. Pro výchovné předměty využívají učebnu výtvarné výchovy s keramickou pecí, skleník, ovocný sad a málo prostorné dílny. Pro relaxaci a stimulaci žáků vyučující využívají snoozelen, hudební relaxační místnost a whirlpool. Při výuce je rovněž využívána počítačová učebna.

V oblasti výnosů jsou nejvýznamnějšími položkami dotace na přímé náklady na vzdělávání poskytované ze SR a dotace na provozní náklady poskytované z prostředků zřizovatele. Škola má rovněž příjmy z doplňkové činnosti, která spočívá v pronájmu tělocvičny a vstupného do bazénu (cca 400.000 Kč ročně). Kromě výše uvedeného obdržela škola z prostředků MŠMT ČR účelové finanční prostředky určené na realizaci rozvojových projektů, do nichž se zapojila. Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že finanční prostředky, se kterými škola v hodnoceném období hospodařila, byly z hlediska provádění hlavní činnosti dostačující a z dlouhodobého hlediska nepředstavovaly pro školu vážnější riziko.

Závěry, celkové hodnocení školy

Ve škole bylo pozorováno příznivé klima. Nadstandardní materiální podmínky a velmi dobré personální podmínky vytvářely předpoklady pro kvalitní výuku žáků. Na zkvalitnění výuky se rovněž podílí i partnerská spolupráce.

Vzdělávání žáků ZŠS odpovídá zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. Kontrolou údajů ve výpisu z rejstříku škol a školských zařízení však byly zjištěny nedostatky (viz níže).

Kvalitně zpracovaný ŠVP ZŠS je realizován z důvodu pilotáže ve všech třídách. Ředitelka školy rozhoduje o zařazení žáků v souladu s platnými předpisy, respektuje doporučení školských poradenských pracovišť. Bylo však zjištěno, že větší množství žáků s diagnostikovaným LMP je vzděláváno dle ŠVP ZŠS – díl I, který je určen pro žáky se SMP, a žáci se SMP jsou vzděláváni dle ŠVP ZŠS – díl II, která je určen pro žáky s TMP.

V ekonomických podmínkách školy nebyla zjištěna rizika, která by ovlivňovala realizaci ŠVP ZŠS. Škola má celkově dobré podmínky pro vzdělávání žáků ZŠS.

Nedostatky, které vyžadují přijetí opatření:

Škola nerealizuje od školního roku 2006/2007 přípravný stupeň základní školy speciální a od školního roku 2007/2008 mateřskou školu. Vzhledem k tomu, že škola nevykonává tyto činnosti déle než tři po sobě jdoucí školní roky, ředitelka školy nesplnila povinnost vyplývající z § 159 odst. 1 školského zákona v souvislosti s § 156 odst. 1 a 2 a § 150 odst. 1 písm. e) školského zákona.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků uvedených v závěrech. Oznámení zašlete na Českou školní inspekci, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Brně dne 22. dubna 2011

(razítko)

Mgr. Jan Dusík, školní inspektor

Jan Dusík, v.r.

PhDr. Renáta Ševčíková, školní inspektorka

Renáta Ševčíková, v.r.

Bc. Helena Svobodová, kontrolní pracovnice

Helena Svobodová, v.r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ve Vřesovicích dne 5. května 2011

(razítko)

Mgr. Alena Kolajová, ředitelka školy

Alena Kolajová, v.r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky byly/nebyly podány.